

תורת המינהל

שתי יחידות לימוד

לכיתה י"ב

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	40	נקודות
-----------	----	--------

פרק שני	60	נקודות
---------	----	--------

סה"כ	100	נקודות
------	-----	--------

ג. חומר עזר מותר לשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: הקפד לציין במחברת הבחינה את מספר השאלה ואת מספר הסעיף

שעליהם אתה משיב.

בשאלון זה 5 עמודים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר,

אך מכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (40 נקודות)

קרא את תיאור האירוע שלפניך וענה על ארבע מבין השאלות 1-5 שלאחריו
(לכל שאלה – 10 נקודות).

אירוע

חברת ההי־טק "שלום טכנולוגיות" – חברה גדולה וידועה, בארץ ובעולם – עוסקת בתחום התקשורת. הנהלת החברה התכנסה לדון במשבר הכלכלי הפוקד את המשק ובהשלכותיו על החברה.

במהלך המפגש הציג מנהל החברה בפני חברי ההנהלה נתונים שאסף על פעילות החברה. על-פי נתונים אלה חלה ירידה במכירות החברה עקב דרישת לקוחות למוצרים זולים ופשוטים יותר. הנתונים שהציג המנהל העידו על בעייתיות רבה במצב החברה. מצב זה מחייב היערכות מיידית וניהול גמיש של החברה כדי שלא תתמוטט.

המנהל פתח את הדיון ואמר: "ההנהלה חייבת לקבל החלטות משמעותיות להמשך קיומו של הארגון כארגון עסקי, פעיל ורווחי, גם אם אינן פופולריות ונעימות בעיני העובדים. במשך השנים שעברו הקפדנו על תיאום מהלכים עם העובדים ועל שיתופם בקבלת ההחלטות כבסיס לעבודה יעילה בארגון. גם כיום, כשהארגון ניצב על פרשת דרכים, נמשיך לשתף את העובדים ולתאם אתם את צעדינו כדי שנוכל להתגבר על הקשיים הנוכחיים ולהצליח".

הנושאים שנדונו בישיבה היו:

1. איחוד של שני אגפים – אגף הרכש ואגף השיווק.
2. סגירת שניים משלושת הסניפים הפועלים בלונדון כדי למנוע תחרות פנימית בין הסניפים.
3. הקמת ועדה – שתכלול נציגים של ההנהלה ושל העובדים – לשם גיבוש תכנית השינויים וטיפול בעובדים בתקופת הכנסת השינויים.
4. שינוי במדיניות של גיוס עובדים לחברה.
5. התמודדות עם התנגדויות לשינויים מצד עובדים ומנהלים.
6. התמודדות עם דיווחי התקשורת על מצב החברה.
7. פתיחת קו ייצור למוצרים זולים ופשוטים יותר.

שאלה 1

מנהל חברת "שלום טכנולוגיות" אמר שהחברה חייבת לעבור תהליך של שינוי.

- (5 נק') א. ציין גורם **אחד** המחייב תהליך של שינוי בחברה, והסבר אותו.
- (5 נק') ב. ציין **שתי** סיבות חיצוניות המחייבות תהליך של שינוי בחברה, והסבר **אחת** מהן.

שאלה 2

מנהל החברה הדגיש שהחברה חייבת להפעיל ניהול גמיש.

- (3 נק') א. הסבר מהי **גישת הניהול הגמיש**.
- (7 נק') ב. ציין **שתי** שיטות לביצוע ניהול גמיש, והסבר **אחת** מהן.

שאלה 3

מנהל החברה ציין כי ישתף את חברי ההנהלה ואת העובדים בתהליך קבלת ההחלטות לקראת ביצוע השינויים.

- (5 נק') א. ציין מהו **סגנון המנהיגות** של מנהל חברת "שלום טכנולוגיות" והסבר אותו.
- (5 נק') ב. ציין מהי **שיטת ההפעלה** שמציע לנקוט מנהל החברה, והסבר אותה.

שאלה 4

הנהלת החברה דנה בדרכים להתמודדות עם הדיווחים בתקשורת על מצב החברה.

- (3 נק') א. הסבר מהי החשיבות של יחסי ציבור בארגון עסקי לעיצוב תדמית הארגון.
- (7 נק') ב. ציין **שני** אמצעי מדיה שאפשר לפרסם בהם את תהליך השינוי שהחברה עוברת, וציין באיזו דרך יפורסמו השינויים בכל אחד מאמצעי המדיה האלה.

שאלה 5

מנהל החברה ציין כי תיאום הוא בסיס לעבודה יעילה בארגון.

- (5 נק') א. ציין שתיים ממטרות ה**תיאום**, והסבר כיצד הן באות לידי ביטוי באירוע.
- (5 נק') ב. במהלך הישיבה דיברו על הקמת ועדה בחברה. ציין מהו סוג הוועדה שהוחלט להקים ומהם מאפייניה.
- המשך בעמוד 4

פרק שני (60 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 6–12 (לכל שאלה – 12 נקודות).

שאלה 6

התקציב הוא אחד מכלי הניהול של הארגון.

6 נק' א. הסבר מהו **תקציב** של ארגון.

6 נק' ב. ציין **שני** מאפיינים של התקציב בארגון העסקי, והסבר **כל אחד** מהם.

שאלה 7

בתהליך התכנון קובעים מטרות ויעדים שאותם מעוניינים להשיג.

6 נק' א. ציין **שתי** מטרות הנקבעות בתהליך **התכנון**, והסבר **אחת** מהן.

6 נק' ב. ציין **שני** שלבים המרכיבים את השלב **שלאחר התכנון**, והסבר **כל אחד** מהם.

שאלה 8

ישנם ארגונים המתקיימים לאורך זמן וישנם ארגונים הצצים ונעלמים תוך זמן קצר.

4 נק' א. ציין **ארבעה** שלבים במחזור החיים של ארגון.

8 נק' ב. בחר **שניים** מהשלבים שציינת בסעיף א' והסבר **כל אחד** מהם.

שאלה 9

מערכת קשרים חברתית מצמיחה מנהיגות בלתי פורמלית.

4 נק' א. הסבר מהו **מנהיג בלתי פורמלי**.

8 נק' ב. ציין **ארבעה** כישורים או תכונות הנדרשים ממנהיג, והסבר **שניים** מהם.

שאלה 10

בישיבה לתכנון העבודה לשנת תש"ע הוחלט לשים את הדגש על תחום יחסי ציבור הפנים־ארגוניים.

א. ציין שתי פעולות המתבצעות במסגרת ניהול ישיבות, והסבר כל אחת מהן. (6 נק')

ב. ציין שני תחומים שבהם עוסקים יחסי ציבור פנים־ארגוניים, והסבר כל אחד מהם. (6 נק')

שאלה 11

תהליכי שינוי מאפשרים לארגון להסתגל לסביבה המשתנה.

א. הסבר מהו שרגון. (4 נק')

ב. ציין שני סוגי שינויים שארגון יכול לעבור, והסבר כל אחד מהם. (8 נק')

שאלה 12

לקראת הבחירות האחרונות לכנסת ישראל, נערך בטלוויזיה דיון על מהות המנהיגות.

א. ציין שני גורמים המשפיעים על צמיחת מנהיגות, והסבר כל אחד מהם. (6 נק')

ב. תאר את אישיותו של מנהל מטיפוס המְנַהֵל/ביורוקרט, והסבר מהי דרך הניהול שלו. (6 נק')

בהצלחה!